

Spoločná európska podpora udržateľných investícií v mestských oblastiach • Spoločná európska podpora udržateľných investícií v mestských oblastiach

JESSICA

Nový spôsob využitia financií z EÚ na podporu trvalo udržateľných investícií a rastu v mestských oblastiach

Čo je JESSICA?

JESSICA znamená **Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas** (Spoločná európska podpora udržateľných investícií v mestských oblastiach). Túto iniciatívu vyvíja Európska komisia a Európska investičná banka (EIB) v spolupráci s Rozvojovou bankou Rady Európy (CEB). Podľa nových postupov majú členské štáty možnosť využiť istú časť financií z EÚ na svoje granty – takzvané štrukturálne fondy – na návratné investície do projektov, ktoré tvoria súčasť integrovaného plánu udržateľného rozvoja miest. Tieto investície, ktoré môžu mať formu vlastného kapitálu, úverov a/alebo záruk, sa poskytujú na projekty prostredníctvom fondov rozvoja miest, v prípade potreby aj prostredníctvom holdingových fondov.

Kedy nadobudne platnosť?

Legislatívny balíček k štrukturálnym fondom EÚ na programové obdobie rokov 2007 až 2013 zabezpečuje operačný rámec iniciatívy JESSICA¹. V súčasnosti sa vypracúvajú operačné postupy, ktoré nadobudnú účinnosť po oficiálnom odsúhlasení operačných programov² s Európskou komisiou.

Ak členský štát chce oprávnené využívať iniciatívu JESSICA, musí do svojich „operačných programov“ začleniť urbanistickú agendu a v ideálnom prípade zahrnúť aj vyhlásenie o možnom použití iniciatívy JESSICA pri plnení tejto agendy. Členské štáty následne musia rozhodnúť, akú časť svojich štrukturálnych fondov by chceli čerpať prostredníctvom programu JESSICA.

Iniciatíva JESSICA nie je pre členské štáty nový zdroj financovania, ale skôr nový spôsob využitia existujúcich grantových prídeltov zo štrukturálnych fondov na podporu projektov rozvoja miest.

Čo je „integrováný plán udržateľného rozvoja miest“?

Integrovaný plán udržateľného rozvoja miest zahŕňa systém vzájomne prepojených krokov, ktorých cieľom je priniesť trvalé zlepšenie hospodárskych, fyzických, sociálnych a environmentálnych podmienok mesta alebo mestskej oblasti. Kľúčom k tomuto procesu je „integrácia“, čo znamená, že všetky koncepcie, projekty a návrhy sa posudzujú vo vzájomných súvislostiach. Synergie medzi prvkami plánu by z tohto hľadiska mali byť také, aby vplyv plánu ako takého bol vyšší než súhrn jeho jednotlivých častí, ak by sa realizovali samostatne.

Celomestské a oblastné plány vypracované a prijaté v mnohých členských štátoch v súlade s existujúcimi plánovacími protokolmi zväčša vyhovujú tejto definícii. Nepovinné plány a iné koncepčné dokumenty schválené po verejných konzultáciách, ako aj vhodné posúdenie vplyvov na spoločnosť môžu takisto poskytnúť primeraný základ integrovaného rozvoja mesta.

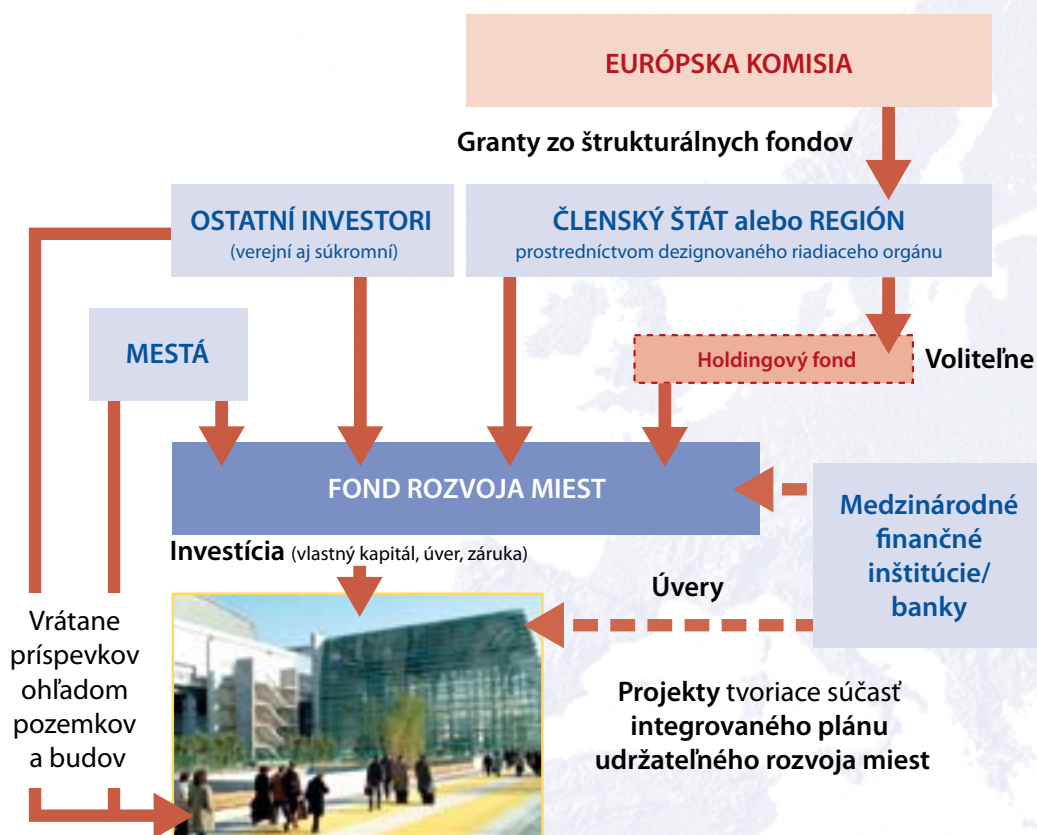
EIB, ktorá pôžičkami vo výške takmer 30 mld. EUR za posledných 5 rokov podporila projekty mestskej dopravy a obnovy, má bohaté skúsenosti s vypracúvaním a financovaním projektov rozvoja miest v celej Európe. EIB sa do tohto sektora vloží po dohode s Radou ES³ o ustanovení regenerácie miest ako významnej spoločnej politiky. Na žiadosť iniciátora projektu EIB preto preskúma možnosti nasadenia vlastných finančných zdrojov financovania do projektov rozvoja miest, ktoré sú podporované z iniciatívy JESSICA.

1 Označuje sa ako nariadenia a pokiaľ ide o program JESSICA, zahŕňa nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006, články 36, 44 a 78, nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1080/2006, články 7 a 8 a nariadenie Komisie (ES) č. 1828/2006, články 43, 44, 45 a 46.

2 Operačné programy sú podrobné stratégie dohodnuté medzi členskými štátmi a Európskou komisiou, ktoré sa týkajú využívania štrukturálnych fondov EÚ a príspevkov na doplnkové financovanie v období rokov 2007-2013.

3 Neformálna schôdzka ministrov v Lipsku dňa 24.-25. mája 2007.

Ako sa čerpajú prostriedky z iniciatívy JESSICA?

Čo je fond rozvoja miest?

Fond rozvoja miest (Urban Development Fund – UDF) je fond, ktorý investuje do verejno-súkromných partnerstiev a iných projektov obsiahnutých v integrovanom pláne udržateľného rozvoja miest. Na účely oprávnenosti na financovanie z iniciatívy JESSICA musí fond rozvoja miest preukázať aj dostatočnú spôsobilosť a nezávislosť vedenia, komplexný podnikateľský plán a rozpočty na podniknutie zaradených projektov, ako aj zdravé finančné zázemie. Hoci právna forma nie je konkretizovaná, fond rozvoja miest môže byť samostatná právnická osoba alebo môže byť zriadený ako „samostatný blok financií“ v rámci existujúcej finančnej inštitúcie. Prostriedky z iniciatívy JESSICA sa v takom prípade musia účtovať samostatne a jednoznačne oddelene od ostatných aktív danej finančnej inštitúcie. Fondy rozvoja miest možno zriadiť na vnútroštátnej, regionálnej alebo miestnej/mestskej úrovni v reakcii na integrované plány rozvoja, zásobníky projektov a záujmy investorov.

Aké typy projektov sú oprávnené?

Pravidlá týkajúce sa oprávnenosti projektových výdavkov pri iniciatíve JESSICA sú rovnaké ako pravidlá používané pri štrukturálnych fondoch ako takých, pričom je potrebné zohľadniť aj všetky obmedzenia špecifické pre jednotlivé štáty. Odhliadnuc od špecifických neoprávnených položiek uvedených v nariadeniach - ako napríklad bytová výstavba v niektorých členských štátoch - môže iniciatíva JESSICA umožniť pružnejšie riadenie projektov za súčasného dodržania pravidiel oprávnenosti, pokiaľ podporované projekty vždy tvoria súčasť „integrovaných a udržateľných“ plánov rozvoja miest. Neoprávnené výdavkové komponenty sa môžu zahrnúť napríklad ako časť väčšieho multisektorového urbanistického projektu, ak projekt z iných súkromných alebo verejných zdrojov pritiahne dostatok doplňujúcich prostriedkov na financovanie týchto neoprávnených komponentov.

Pri posudzovaní projektov, ktoré by mohli využívať financie z iniciatívy JESSICA, sa vyžaduje integrovaný prístup. Prostriedky iniciatívy JESSICA možno orientovať konkrétne na projekty, ako napríklad:

- mestská infraštruktúra, vrátane dopravy, vodovodnej siete/kanalizácie, energetiky a pod.,
- pamiatky a kultúrne dedičstvo z hľadiska cestovného ruchu a iných trvalo udržateľných využití,
- sanácia starých priemyselných oblastí vrátane vyčistenia a dekontaminácie,
- kancelárske priestory pre sektor MSP, IT a výskumu a vývoja,
- vysokoškolské budovy, vrátane medicínskych, biotechnologických a iných špecializovaných zariadení,
- zlepšenie energetickej efektívnosti.

Čo je holdingový fond?

Holdingový fond je fond zriadený na účely investovania do viac ako jedného fondu rozvoja miest. I keď holdingový fond nie je podmienkou realizácie iniciatívy JESSICA, členské štáty, ktoré tento fond majú, využívajú viaceré výhody:

- Riadiacim orgánom umožňuje delegovať niektoré úlohy vyžadované pri realizácii iniciatívy JESSICA na príslušných odborníkov. Medzi takéto úlohy patrí vytvorenie konkrétnych kritérií investovania vo fondoch rozvoja miest, hodnotenie a odporúčanie vhodného fondu rozvoja miest na investovanie, rokovanie o zmluvných dojednaniach, ako aj sledovanie fondov rozvoja miest a informovanie o ich výkonnosti.
- Členské štáty s menej rozvinutým sektorom investícií do miest môžu ihneď využiť výhodu financovania z iniciatívy JESSICA v priebehu vytvárania a zavádzania fondov rozvoja miest a zaradených projektov mestských investícií.
- Holdingové fondy umožňujú kombinovať prostriedky z iniciatívy JESSICA s inými zdrojmi z verejného resp. súkromného sektora na účely investovania do fondov rozvoja miest.

Aké výhody plynú z využitia iniciatívy JESSICA?

Základné výhody sú:

- **Recyklácia fondov** – ak boli prostredníctvom fondov rozvoja miest (UDF) investované prostriedky z iniciatívy JESSICA do oprávnených projektových nákladov pred uplynutím dátumu programového obdobia pre štrukturálne fondy (n+2, t.j. do konca roka 2015), vtedy sa všetky navrátené/získané prostriedky vygenerované touto investíciou môžu zadržať vo fonde rozvoja miest alebo vrátiť riadiacim orgánom na opätovné investovanie do nových projektov obnovy miest. Členským štátom s vyhlídkou zníženého financovania grantov z EÚ v ďalšom programovom období ponúka iniciatíva JESSICA príležitosť vytvoriť trvalý obnoviteľný zdroj financií z aktuálnych fondov.
- **Podpora** – značnou predpokladanou výhodou iniciatívy JESSICA je jej potenciálna schopnosť zapojiť súkromný sektor, čím sa uvoľnia ďalšie investície, a čo je snáď ešte dôležitejšie, aj spôsobilosti realizácie a riadenia projektov. Investícia súkromného sektora môže v niektorých prípadoch spĺňať požiadavky na príspevok členského štátu na doplnkové financovanie⁴. Napriek tomu, že iniciatíva JESSICA umožňuje

„premenu“ prostriedkov získaných z grantov na návratnú investíciu, prostriedky nemusia byť vrátené Európskej komisii a nemali by sa preto považovať za dlh verejného sektora.

- **Pružnosť** – iniciatíva JESSICA zabezpečuje pružnejší prístup a to z hľadiska širšej oprávnenosti výdavkov, ako aj z hľadiska využívania prostriedkov iniciatívy JESSICA ako investície z vlastného kapitálu, úveru alebo záruky.
- **Skúsenosť a kreativita** – členské štáty, riadiace orgány, mestá a obce budú mať prínos zo skúseností bankového a súkromného sektora. Iniciatíva JESSICA by mohla pôsobiť v mestských oblastiach aj ako katalyzátor na podporu investičného trhu a tým vzájomne dopĺňať ostatné iniciatívy alebo zdroje financovania, ktoré už môžu v členskom štáte existovať. Pri zapojení súkromného sektora je však i naďalej potrebné zohľadňovať predpisy týkajúce sa „štátnej pomoci“.

⁴ Nariadenia vyžadujú, aby do operačných programov okrem štrukturálnych fondov prispeli aj členské štáty. Percento „vlastných prostriedkov“ môže byť v každom členskom štáte iné.

Ako je EIB zaangażovaná do iniciatívy JESSICA?

Ako už bolo uvedené, JESSICA je spoločná koncepcná iniciatíva spustená Európskou komisiou a EIB. EIB je do iniciatívy JESSICA zaangażovaná formou:

- poradenstva a pomoci pre vnútroštátne, regionálne a miestne orgány realizujúce iniciatívu JESSICA,
- propagácie využívania fondov rozvoja miest a osvedčených postupov v rámci celej Európy,
- pôsobenia ako holdingového fondu, ak to vyžadujú členské štáty alebo riadiace orgány.

Uplatňovanie iniciatívy JESSICA by malo zohľadňovať existujúci mestský, sociálny a hospodársky, ako aj právny a správny kontext na vnútroštátnej, regionálnej a mestskej úrovni. To si môže vyžadovať prípravné štúdie k regiónom a mestám EÚ, berúc do úvahy všeobecné vyššie uvedené zásady iniciatívy JESSICA. Európska komisia⁵ s EIB (k tomuto úsiliu sa pripája a prispieva aj CEB) sa v spolupráci s členskými štátmi a riadiacimi orgánmi bude snažiť o stanovenie

⁵ Generálne riaditeľstvo pre regionálnu politiku (DG Regio).

potrieb na príslušnej úrovni (národnej, regionálnej alebo mestskej) a uskutočniť takéto prípravné hodnotenia v rámci iniciatívy JESSICA v roku 2007, v prípade potreby aj v roku 2008. Európska komisia podporuje financovanie týchto štúdií, ktoré vykoná EIB.

Na koho sa obrátiť?

Ak máte ďalšie otázky týkajúce sa iniciatívy JESSICA, obráťte sa na nasledujúce kontakty:

The JESSICA Task Force

European Investment Bank
100, boulevard Konrad Adenauer
L-2950 Luxembourg

☎ +352 43 79 - 83069

☎ +352 43 79 - 63099

✉ jessica@eib.org

www.eib.org/jessica

ISBN 978-92-861-0675-0

9 789286 106750